

Дидактическа задача: Прочетете текста и напишете подробен преразказ от името на Калин Бандеров.

ЗАЛОЖНА КЪЩА¹

Деян Енев

Звънчето, закачено на дръжката на вратата, издрънча. Калин Бандеров вдигна очи от огромната като картата на бившия Съветски съюз кръстословица, с която се бореше вече цял предиобяд, и погледна към влезлия. Беше една бабичка, прозрачна като паяжина и толкова слаба, че сякаш едва издържаше тежестта на големите дървени копчета върху палтото си. Калин Бандеров с един поглед я прецени и едва успя да скрие досадата си. Такива като нея в последно време се бяха навъдили твърде много. Те с невероятно упорство изравяха незайно от какви гънки на времето никому непотребни вещи, притежаващи единствено сантиментална стойност за тях самите, като шноли, напръстници, портмоненца, покривчици с целуващи се гълъбчета, мастилници, цигарета, пачи пера, тенекиени гривни, имитация на злато и със сиромашка жар се опитваха да ги заложат или направо да ги продадат. На всичкото отгоре сумите, които искаха, бяха отчайващо високи и понякога Калин Бандеров не издържаше и започваше да крещи. [...]

Бабичката плахо пристъпи към старинното орехово бюро, зад което се беше разположил Калин Бандеров. Докато ситнеше по мозайката, тя на няколко пъти се опита да се извини за безпокойството, което причинява.

– Това нали е заложна къща? – попита бабичката, когато се изправи в далечния край на огромното орехово бюро. Беше толкова малка, че наподобяваше поставена отгоре върху плота порцеланова фигурка, помътняла от годините и напукана от старост.

– Да, госпожо.

– Извинете, не ви чух.

– Да, така е, това е заложна къща!

– А какви вещи приемате в залог?

– Различни, госпожо.

– А случайно стари вещи приемате ли?

– Зависи от много неща, госпожо. Най-добре е да видя за какво става дума.

– Какви суми давате, извинете?

Калин Бандеров за секунда се подвоуми дали да не изхвърли бабичката веднага, но все пак реши да си поиграе още малко на любезност.

– Ако дадената вещ, госпожо, е нова или идеално запазена, се договаряме с вас за размера на сумата, който да отговаря на реалната ѝ цена, и от тази сума, но пак повтарям, в зависимост от състоянието на предмета, аз мога да ви дам от 10 до 50 процента. Срокът за погасяване на заема е тридесет дни плюс тридневен гратисен период. Ако се появите в рамките на този срок, но примерно, нямате възможност да откупите обратно предмета, получавате възможност срещу една определена сума да удължите срока за откупуване с още един месец. Ако и тогава не успеете да го откупите, той става собственост на заложната къща. [...]

¹ Със съкращения

Старата жена внимателно го слушаше и дълбоко скритите ѝ в тъмновиолетовите орбити очи проблясваха или може би сълзяха като две огледалца с изронена амалгама.

– Аз нося едно нещо – каза най-сетне тя.

Калин Бандеров несъзнателно сви мускулите на краката си, сякаш се готвеше да скочи. Тежката златна верижка на дясната му китка полегна върху полирания плот на бюрото като анаконда. Шансът старицата да покаже нещо наистина ценно беше едно на хиляда, но ловната тръпка изду ноздрите на Калин Бандеров.

Бабичката бръкна в разръфания джоб на палтото си и извади нещо, многократно увито във вестник. Тя бавно и с треперещи ръце започна да развива хартията. След това изведнъж пое дъх и положи пред Калин Бандеров един неописуемо красив златен джобен часовник „Омега“.

Калин Бандеров разбираше от ценни вещи. Тях той откупуваше веднага, даже и ако собствениците им знаеха или подозираха тяхната реална стойност, защото после по идеално разработен канал ги продаваше на Запад, където вече цената им скачаше най-малко десетократно.

– Този часовник беше на мъжа ми – каза някак напевно старицата, сякаш толкова пъти беше разказвала тази история, че историята се беше превърнала накрая от само себе си в песен. – Той пък го има от своя баща. От вътрешната страна на капака е гравирани надпис, може да го видите. Мъжът ми, лека му пръст, беше лекар. Той имаше вкус към изисканите вещи. Да знаете само с какво достойнство носеше този часовник в джоба на жилетката си. [...] Винаги съм имала чувството, че както той се любуваше на часовника, така и целият свят в този миг се любуваше на него.

Докато слушаше разсеяно думите на бабичката, Калин Бандеров гальовно въртеше скъпата вещ в ръцете си и вече пресмяташе цената ѝ в долари. Той щракна капачето и то красиво отскочи нагоре. От вътрешната му страна имаше гравирани пестеливи надписи. Калин Бандеров го прочете веднъж и после още един път и още един път. „На сина ми Калин Бандеров – с надежда и упование.“ Нищо не разбираше. Когато вдигна очи към старицата, видя, че я няма. Беше си тръгнала. Чудно нещо, даже и звънчето не беше издрънчало.